III. évfolyam Csáktornya, 1886. május 2-án. 18. szám.

Szerkesztőségi iroda: Fischel Fülöp könyvnyomdája helyiségében. — Szerkesztővel értekezni lehet: Hétfőn, Szerdán, Csütörtökön és Szombaton 11 — és 4 órakor. — A lap szellemi részére vonatkozó minden közlemény *Margitai József* szerk. nevére küldendő Csáktornyára.

Kiadóhivatal: Fischel Fülöp könyvkereskedése Csáktornyán. Ide küldendők az előfizetési díjak és hirdetések.

Hirdetések jutányosan számíttatnak.

MURAKÖZ

magyar és horvát nyelven megjelenő társadalmi, ismeretterjesztő és szépirodalmi hetilap

Előfizetési árak:
Egész évre . . . . . 4 frt
Félévre . . . . . 2 „
Negyedévre . . . . . 1 „
Egyes szám 10 kr.

Hirdetések még elfogadtatnak: Budapesten: Goldberger A. V. hird. irod. Bécsben: Schalek H., Dukes M., Oppelik A., és Daube G. L. és társainál. Frankfurt a/M.: Daube G. L. és társainál.

Nyílttér petitsora 10 kr.

Megjelenik Csáktornyán hetenkint egyszer: vasárnap.

Perlak, 1886. április hó 18-án.

A görögök hitregéje szerint Prometheus az emberi testet vizből és agyagból alkotá. A testnek igéző formája s bájos idomai által elragadtatva, elhatározá, hogy annak életet is ád.

A mythos ezen elhatározás foganatosítására nézve többféle mondát ismer. Ezek egyike szerint Minerva Japetus és Clymene fiának az Olympusról egy csésze nectart hozott. Prometheus a csészét a fagyos ajkakhoz érinté s miként a tavaszi sugár megtöri a föld kérgét, életet ád a szunyadó természetnek, úgy az az isteni ital rózsákat fakasztott a halvány ábrázaton s megmozditá a fáradhatlan szivet, mely azóta szakadatlanul dobog az emberi kebelben.

A nectarból pár csepp a földre hullott, azt a pár cseppet a méhek és selymérek felszivták. S az a pár csepp elég volt, hogy mindenkorra el legyenek látva a müvészetnek azon varázsával, mely őket oly munkára teszi képessé, minőre csak a szellemi tehetségekkel felruházott ember képes.

A méhek bámulatos munkaképességét innét származtatja tehát a mythos.

A régi görögök idejében a természettudományok még gyermek-korukat élték. Innét ered az, hogy ők mindazt, amit egyszerü okokra visszavezetni nem tudtak, aminek természetszerü magyarázatát nem adhatták, de ami a maga nagyszerüségében imponált nekik, élénk keleti képzelődő tehetségüknél fogva összeköttetésbe hozták isteneikkel s belőle a legelragadóbb mythost alkották.

Igy keletkezett a méh hitregéje is. Elragadtatva ugyanis a megmagyarázhatlan intelligentia által, melyet az állatvilág e parányi munkásánál még ma is bámulunk, a magukközti szervezet és rend által, mely őket az állatvilág minden tagjától oly jellemzően meg különbözteti, nem is gondolhattak másra, mint isteni szikra müködésére.

És ma évezredek mulva, midőn a természettudományok egész apparatusával rendelkezünk, midőn a méhnek mikrótomiai szerkezetét, szaporodási módját, táplálkozását, a méz és viasznak készítési módját ismerjük, — sem vagyunk képesek a méh intelligentiáját megmagyarázni.

A görögök e kérdésre a hitregével, mi az ösztönnel felelünk.

Be kell ismernünk szegénységünket, de egyszersmind bámulnunk a természetet a maga nagyszerüségében.

Bámulnunk is, szeretnünk is!! . . Akármerre vetjük a természetben tekintetünket, mindenfelől egy végtelenül bölcs, jó, de egyszersmind megfoghatlan lény jelenségei sugárzanak felénk; de alig van valami, ami a teremtés koronáját oly ellenállhatatlanul egy magasabb körbe vonná, mint a nagy mindenség e parányi tagjának csodálatos munkája.

Az az ember, ki méhészettel hosszabb ideig foglalkozik, ki a méhek szorgalmas munkájának napról-napra tanúja, lehetetlen, hogy lelkében emelve ne érezné magát, lehetetlen, hogy végre is oda ne jutna, hogy a jólétnek, boldogságnak alapját a szorgalmas munka képezi, hogy a munka önmagában boldogító öncél és nem eszköze a boldogságnak, az Istennek legszebb ajándéka, mely az erkölcsi tökélyt megközelíteni engedi.

Azért a »Muraköz« április 11-én kelt számában megjelent s »Méhészet« felirással ellátott közleményben foglalt azon kijelentéshez, mely szerint a méhészkedés, mint szép mellékjövedelmet nyujtó foglalkozás ajánlatik, hozzá teszem, hogy a most mondottakból kifolyólag az, ki a méhészet felvirágoztatása érdekében buzgólkodik, nemcsak közgazdasági, hanem közerkölcsi tekintetben is áldást hozó s hálára kötelező munkát végez

SZMODITS VIKTOR.

HIREK.

— **Nyilvános nyugtázás.** A helybeli polgáriskolai ifjuság »Zrinyi önképzőkörének« jótékonysági alapja javára folytatólagosan még a következő adományok folytak be. — (Folytatás a mult számból.) A második kimutatás szerint befolyt 16 frt 70 kr. azaz: tizenhat frt. és 70 kr. Az elsőben kimutatott 55 frt. 90 krral együtt befolyt eddig 72 frt. 60 kr. A további kegyes adományok kimutatása folytatólagosan következik. A multkori (első) kimutatás egy tételét mint hibásan szedettet, ezennel helyesbitem, ugyanis: Nuzsy M. 60 helyett 50 kr. veendő. Fogadják a nemeskeblü adakozók polgáriskolánk legbensőbb köszönetét! Oszinte köszönet illeti Lukolnák János urat ezen helyen is, ki nemcsak saját adományával járult a jótékony célhoz, hanem meg azonkivül külön aláirási ivet is elvállalva, tetemes összeget gyüjtött derék polgárságunk körében — Csáktornya, 1886 április hó 21. Miskolci Arnold, mint a kör vezetője

— **Tüske-Szt.-György** és a hozzá iskolailag csatlakozó községek a második tanitó állomás szervezését még mindig halogatják, miért is kir. tanfelügyelő elhatározta, hogy amennyiben az érdekelt községek a törvényben gyökerező kötelességüknek eleget tenni vonakodnának, a második tanitónak hivatalból leendő kineveztetése iránt a kellő intézkedéseket megfogja tenni

— **A mult hó** végefelé Sztanetinecz felső-muraközi község vidékén uralgó vörheny már a szomszédos I. hegykerületi községbe is átharapódzott s igy a stridói áll. iskola tanköteles gyermekei közül is többen fekvő betegek, sőt már magában Stridóban is fordulnak elő szórványos betegedési esetek . . .

— **Gvászhir** Hackl Károly vaspályai vendéglős édesanyja Hackl Katalin f. hó 28-án reggeli 5 órakor szivszélhüdés következtében élte 63-ik évében elhunyt. Temetése f. hó 29-én délután 5 órakor nagy részvét mellett ment végbe. — Áldás és béke lengjen porai felett!

— **Kir. postahivatalok** Muraközben. A soproni kir. postaigazgatóság kimutatása szerint Muraköz területén a következő 15 póstaállomás van: A.-Domboru (távirdával egyesitett). A.-Kraljevecz, A.-Vidovecz, Belicza, Csáktornyán (államilag kezelt póstahivatal), Csáktornya állomás (szállitó). Goricsán, Hodosán, Kottori, (távirdával egyesitett,) Légrád, M.-Szt.-Mária, M.-Szt.-Márton M.-Szerdahely, Nedelicz, Szoboticzа.

— **Eljegyzés.** Tóth Sándor igazgatótanitó m. hó 26-án Milei Milley Erzsébet kisasszonyt, perlaki áll. isk. tanitónőt eljegyezte. Áldja Isten e szép frigyet!

— **Nagyságos Szele Ignácz** czim. canonok, nedeliczi plébános ur, m. hó 28-án a stridói áll. elemi népiskolát óhajtotta szerencséltetni becses látogatásával; amit azonban az oktatásoknak a vörheny ragály okozta szünetelése miatt, ez alkalommal nem teljesithetett.

— **Szinészet Csáktornyan** Balogh Árpád szintársulata a csekély számu szinházlátogató közönség megelégedésére, jó játszik városunkban. — Társulata valóban hivatott és képzett tagokkal rendelkezik. Ilir szerint, a körünkben alig pár nap óta működő szintársulat már a jövő héten távozni készül, mert továbbra nem képes az igazgató a pártolás hiányától származott deficitet pótolni! Reméljük, hogy Csáktornya, a mely eddig a müvészetért mindenkor lelkesedett s a szintársulatok által örömmel felkeresett hely volt — ezt nem fogja megtörténni engedni ... épen e társulattal szemben, mely oly kitünően van szervezve s oly jeles tagokkal rendelkezik, hogy a vidék bármely nagyobb szinpadán méltán foglalhatna helyet. Hisszük, hogy igyekezni fog, nem csak a még hátralevő néhány előadást tömeges látogatással párt fogolni — de őket ily rövid itt időzés után köréből el sem engedi.

A mult héten a következő szindarabok adattak elő a „Hattyu"-hoz czimzett vendéglő nagytermében elhelyzett szinpadon: Vasárnap megnyitó előadásul A »Sabin nők elrablása«. Hirneves bohózat 4 felvonásban. Irta Schönthán, forditotta Benedek Gyula. Hétfőn a „Nő emancipáczió". Eredeti énekes bohózat 3 felv. Irta Szigethy József. —

TARCZA.

A szeretem, a szeretem....

(Besszély.)

Irta: Horváth Gyula.

(Vége.)

A következő perczben mindhárman az asztalnál ültek, nagyokat huzván a csutorából.

... Hát anyjok hol maradt? kezdé a beszédet az örömapa.

... Kicsit rosszul érzi magát. Válaszolá a vőlegény apja.

— Meg ne betegedjék ám Varjas komám, mert az első „kalamajkát" én akarom eltáncolni vele.

... Ne busuljon Nagy uram, itt lesz ő holnap. De hát a menyasszonyt szeretném látni. Hol van? kérdé Varjas.

— A konyhában van. Segit az anyjának. Majd mindjárt behivom.

S azzal kikiáltott Nagy uram:

— Juliska! gyere be egy kicsit!

Juliska szokva volt a szótogadáshoz, azért rögtön be is ment. Arcza olyan piros volt mint a rózsa, de amint a vőlegényét meglátta, elhalaványodott, s egész teste remegni kezdett. A vőlegény mindjárt felkelt s egyet csipett arczán. Több se' kellett Juliskának. Egyet ütött a vakmerő Miska kezére, mondván:

— Akkor csipjen meg, ha majd felesége leszek, s azzal kiment a szobából.

Egymásra néztek erre mindhárman? Nagy uramban csak ugy forrt a méreg, de vendégei előtt iparkodott azt elpalástolni, s kelletlenül nevetve igy szólt:

— Teremtuccse az anyjára ütött ez a leány! Az én öregem is éppen ilyen volt lánykorában. Hanem hát terjünk a dologra Varjas komám. Én már beszéltem Boros tisztelendő urral. Ő fogja és pedig reggel megesketteini a fiatalokat; azután a hetedhétországra szóló mulatság következik. Mit szól hozzá kigyelmed?

... Biz az jó lesz — válaszolt Varjas füleltövét vakarva — de ez a Juliska ugy vonakodik az én Miska fiamtól. Még csak egy jó szemet sem vet rá. Pedig hát ... ...

— Eh! vagott szavába Nagy — ne vesztegessünk szót erre. Talán csak nem akarja, hogy itt mindjárt összecsókolódzanak. De furcsa a kigyelmed eszejárása! ... Hanem te Miska, te nem erted a 'anyok körül a »caizió!« Dejszen majd beletanulsz.

... Hanem hát száz szónak is egy a vége! Most már, hála a fölséges Uristennek, minden rendben van. Holnap megtartjuk a lakodalmat. Punktum. Hej! de szeretnék a bőrödben lenni Miska!

Már jól lehajlott a nap az égen, midőn Varjas Márton hazafelé ballagott Miska fiával a szomszéd faluba. Varjas igen gazdag ember volt, s nem is csuda, ha Nagy Márton, ki a pénznek soha sem volt ellensége, sietett nyélbe ütni a házasságot.

Hej! ha mindig ugy lenne, amint az ember akarja.

... ... A sütés, főzés valahára megtörtént. A kalácsok, rétesek csak a megevésre várnak; a lud, pulyka, tyuk, kappan, nyul pedig édes álmot aluszanak a „tepszi" ben.

Nagy uram egyik szobában beszélgetett feleségével a holnapi napról. Juliska pedig a másik szobában szomorkodik. Két szép szeme ki van sirva. A menyasszonyi ruha és koszoru már az ágyon hevernek, s valahányszor rátekint, ugy érez, mintha szive meg akarna repedni. De azért nem tudja levenni rólok tekintetét. Tán jól esik neki a fájdalom...? Nézi, nézi soká, miközben szakadozott mondatokat mormol ajka:

— Most már látom, meg kell történnie...! Szegény Pistám!

... ... Tégedet szerettelek igazán — — hiven, s mégsem lehetek s tied.

— — Azé leszek, akit nem tudok szeretni — Óh Istenem! —

... De nem — ! Azért sem leszek azé. — Inkább meghalok ... Te lész a gyilkosom .... atyám ....

Erre egész teste remegni kezd. A bün, mit elkövetni akar, egész iszonyával a lelke előtt áll, s mintha gunyolná ..... Már sirni sem tud. Hova lettek könyei —? Tán mind szivébe folytak, s valamennyiből fájdalom született ... De ez nem volt elég. A kegyelemdöfés hátra volt.

Mig Juliska félig ájulva az asztalra dőlt, kivülről valaki kocogott. Lassan felemelt szép fejét, s halgatodzik. A kopogás másodszor ismétlődik.

— Tessék! — szóla gyenge hangon Juliska.

Az ajtó kinyilt, s legkedvesebb barátnéja Oroszi Vilma jött be. Melle lázasan lihegett, arcza halálsápadt volt, s róla valami iszonyut lehete leolvasni.

— Borzasztó ujságot hozok Juliskám! .... Nem is tudom, hogyan kezdjem ... Hát ... az éjjel ... a Z .... i réten, a hársfa alatt .... Óh Istenem ... Pista ... sziven lötte magát ... Most nem rég .. hozták haza .. Csupa vér volt ...

Juliska ereiben megfagyott a vér e szókra. Ajaka elkékült, szemei beestek üregükbe. Nézett, nézett, — egyszer csak elájult. De ájulása nem tartott soká, lassankint eszmélni kezdett, s végre egészen magához tért. Vilma ölelve tartá karjai közt.

Hogy Vilmának a dologba való beavatkozását megérthessük, tudnunk kell, hogy lakásuk egymás mellett volt, s mint gyermekek együtt nevelkedtek fel. Eladó korukban is a legjobb barátnék maradtak. Egymás előtt nem volt titkuk. Azért rohant át Vilma, midőn Pista halálát megtudta — Juliskához.

Midőn Juliska végre teljesen magához tért, igy szólt Vilmához:

Édes Vilmám, egy szót se szólj erről szüleimnek. — Most már mindegy. Hozzá kell mennem Miskához. Másként nem tehetek. Azzal egymást megcsókolva elváltak és soha többé nem láttak egymást ....

Juliska ezután oly vidámnak, oly boldognak mutatta magát, hogy szülői mitsem gyanitottak. Vacsora fölött mindig csak a lakodalomról beszélgetett oly édesen, hogy öröm volt hallgatni.

Vacsora után megcsókolta szülőit, s aludni tért.

Hej! ha tudták volna, hogy ez volt az utolsó, a bucsucsók.

Az éjszaka ismét oly szép holdas volt, mint előtte való napon. Az égnek minden csillaga ragyogott, csak egy nem — Pistáé. A csárda ma egészen üres és sötét; de a Z... folyam hullámai most is ugy zsongnak. Mindenütt fagyasztó csendesség honol. A torony óra éjfélt üt . . . Juliska hallja csak ezt. Rögtön felugrik ágyából, óvatosan kinyitja az ajtót, s be sem téve maga után fut — rohan . . . A folyam partján megáll, feltekint a csillagos égboltra s igy fohászkodik:

— Bocsásd meg bünömet Istenem!

S azzal a folyam habjaiba veté magát. Az örvény egy pillanatra szétnyilik s ismét összecsapnak a hullámok — eltemetve a leányt — —

A láthatáron sötét felhők tornyosulnak. Szél támad, s nemsokára sürü cseppekben hull az eső.

Megkönyezte az Ég is a szerencsétlent.

*

Mire a hajnal szétreped, Juliska már a menyországban veszi át kedvesétől a menyasszonyi koszorut.

Kedden „Rip van Winkle“. Regényes nagy operette 3 fel. 4 képben. Irták Meihac Gille és Farnie, ford. Ewa és Fay. Szerdán „Nézd meg az anyját, vedd el a lányát“. Legujabb mulattató eredeti vigjáték 3 felvonásban. Irta Berczik Árpád. Csütörtökön „Szélhámiak“. Énekes és tánczos bohóság 3 felv. Irta Rákosi Jenő. Pénteken „Tiszturak a zárdában“. Illirneves mulattató vigjáték 3 felvonásban. Szombaton a „Vasgyáros“. Szinmü 4 felv. Irta Ohnet György. Forditotta Fáy J. Béla.

Lopás. m. hó 20-án és 21. éjjelén Merga Mária ferkánoveczi lakósnő pinczéjét feltörték s onnan 4 mérő buzát, 2 akó bort s több üveget elloptak. A kár 37 frt. A tettesek nyomoztatnak.

Jelenics Anna ivánoveczi lakósnő m. hó 22-én virradóra tyukjai között lármát hallott s kimenvén fiával Antallal és Iván csics Andrással, Horváth Vincze alsó-domborui születésü, jelenleg csavargó egyént nyakon csipték, éppen midőn két drb. tyukkal el akart illanni. Csaktornyára bekisérték s a csendőrörsnek átadták, honnét a helybeli kir. járásbirósági börtönbe került.

— **Névváltoztatás.** Göncz Ferencz kursaneczi állami tanitó „Gönczi“-re, változtatta nevét.

VEGYESEK.

Szeplő elleni kenőcs. Végy 2 gr. bismuthport, 2 gr. turmonium éleget (gyógytárból) egy kevés olajjal eldörzsölve adj hozzá 20 gr. sótalan vajat s 20 gr. vaselint s keverd jól össze. Két-háromszori bekenés után eltünnek a szeplők. Szeplő ellen hasznos még a tavaszi keserü zsálya, melyet tavaszszal kell szedni s folyó vizben megfózni. E főttel minden este megmossuk arczunkat.

Májfolt elleni kenőcs. Végy 40 gr. édes mandula olajat, vagy finom tábla olajat, 15 gr. barma mustár liszttet, keverd össze, azután nyomj ki egy czitromot s levét a már kész kenőcshöz keverd. Naponta kétszer bekenve, a májfoltok rövid idő alatt eltünnek.

Samu, mondá a kereskedő szolgájának, menj a szinházba és hozz nyolcz zártszéket a mai előadáshoz! Nem jó lenne-e, ha a targoncát vinném magammal? mert hátha nem birom elhozni mind a nyolc széket egyszerre?

A haj ápolásáról. Hogy mily ápolást igényel a haj, azt e kevés sorban akarom t. olvasó társaimmal megismertetni s hae tapasztalat utján szerzett módomat követik, a legjobb sikernek fognak örvendeni. Mindenek előtt szükséges, hogy fejünket legalább is kétszer hetenként, langyos gyenge lugban szappannal megmossuk. A szappan-mosás után tojás sárgájával jól bedörzsöljük fejünket s ujra kimossuk. Az igy megmosott hajat szárazra töröljük s kevés borszeszszel bekenjük, tanacsos még a hajat olajjal bekenni, mivel kiszáradva ily ápolás mellett bársony sima lesz. Hogy milyen hajkenőcsöket használjunk, csakis a legártatlanabbakat fogom t. olvasó társaimnak ajánlani. Tudom, hogy találkoznak sokan, akik az ujságokban hirdetett hajkenőknek hódolnak s én azt tanácslom az illetőknek, hogyha nem akarnak korán megőszülni, ugy szoritsák ki azokat toilette-asztalaikból s helyöket más ártatlan, de hasznos szerekkel pótolják. Legjobb hajkenő a tiszta édes mandula olaj peru-balzsammal keverve; ez nemcsak finommá teszi a hajat, hanem erősiti a hajgyökereket s megakadályozza a hajhullást. Hajhullás ellen jó sikerrel használják még; 100 gr. kina kérget, 200 gr. sós borszeszbe beáztatják s 5 napig állni hagyják; átszürve kevés glycerint és dir-olajat kevernek hozzá. A táblaolaj használását kerüljék, mivel hamar megőszül tőle az ember.

Sz. E.

Jancsi te? kiáltá András gazda a pitvarban, — Mi baj? felelt Jancsi. — Hun vagy? — A szénás padláson. — Mit mivelsz? — Heverek. — Hát Pista hol van? — Ö is itt van. — Mit mivel? — Nekem segit.

IRODALOM.

Előfizetési felhivás „a Babonáról“ czimü vallásos szellemü és népies irányu munkára. Irta: Sirisaka Andor tanitó Pécsett, ki a felhivásban a következő figyelemre méltó sorokat irja: Ha éber figyelemmel tanulmányozzuk a köznép szokásait és müveltségét, azon szomoru meggyőződésre jutunk, hogy a felvilágultság tekintetében ott van a nép ma is, a hol ezelőtt évdizedekkel, sőt évszázadokkal volt. Vannak papjaink, templomaink, vannak képzett tanitóink, iskoláink, itt-ott népkönyvtárak és olvasó-körök is alakultak, vannak elég jól szerkesztett néplapjaink, a népies irányu jó könyvekben sincs ma már nagy hiány: szóval a tudomány elemeikez való hozzáférés napjainkban száz uton-módon van népszerüsitve, és mégis ... mint fönnebb is mondám ... a népmüveltség terén ott vagyunk ma is, a hol régen voltunk. Nincs az igaz vallásnak, az erkölcsiségnek, a tudománynak s a müvelődésnek veszélyesebb és megátolkodottabb ellensége a babonánál. Ezek a gyomok, a hol gyökeret vernek, onnét a müvelődés s a jó erkölcsök utolsó csiráját is kipusztitják. Épen azért minden szó, minden tett, mely a babona ellen emelkedik s azt kiirtani törekszik, határozottan jó szolgálatot teljesit a nép-nevelés ügye s igy a népmüvelődés érdekében. A nép felvilágosodása a vallás utján! Ez az én elvem. Az a szellem fogja átlengeni könyvemet, melyet népies, de azért nem pongyola irályban irtam. Megirásánál hármas czélt tüztem magam elé; olvashassa a köznép, a serdültebb ifjuság kezébe is adhassuk és az iskolázott, müvelt ember is élvezetet találjon abban. Könyvemben szólok először a babonáról általában, felemlitvén annak mysztikus eredetét és az ős hit babonás alakjait, szólok a boszorkányokról és a babonások azon szokásairól, a mikre a járványos betegségek s különösen az állatjárványok alkalmával szoktak tenni, megemlitem, mit tesznek a babonások az aszály (szárazság) idején, igyekszem a kisértetekről is levonni a leplet, röviden felemlitem a garabonczás diákot, táltosokat vagy a váltottakat, megmagyarázom, mit ért a nép a lidércz alatt, ez után áttérek az utonjárókra vagy sirból kikeltekre, majd a sárkányokkal foglalkozom s felkeresem a kincsőrző lelkeket is, bemutatom a babonás köznép orvosait: a kuruzslókat, (javasasszonyokat) s ezek pokoli babonáját. Mindent röviden, de velősen. A kik a fönnebb emlitett nézetemet helyeslik, azoknak a pártfogására számitok is. ... Legnagyobb bizalommal fordulok a papsághoz és kartársaimhoz, mert tagadhatlanul ezek tehetnek a nép érdekében legtöbbet. Erősen hiszem, hogy a leikészek és tanitók müvemet a megérdemlett figyelemben részesitik, és azt lehetőleg terjesztik is. — Épen ezért könyvem árát oly kicsinyre szabtam, hogy azt minden müvelt ember nemcsak saját számára veheti meg, hanem esetleg több példányban megszerezve, azt a nép és az ifjuság közt mint hasznos ajándékot kiosztha ja. Előfizetési ár: Egy példány ára 30 kr. Öt példány ára 1 frt 20 kr. 10 példány ára 2 frt 40 kr. Az előfizetési pénzek (Pécs Ágoston-tér 1 sz.) legkésőbb május 20-ig küldendők be.

Tečaj III. Vu Čakovcu, 2. Majuša 1886 Broj 18

Uredničko pisarnica je vu stanju tiskare Fischela Filipa vu Čakovcu. — S urednikom razgovarati se more: ponedeljek, srédu, četrtek i subotu ob 11. i 4. uri. — Sva pisma i pošilke naj se pošiljajo na ime *Margitai Józefa* urednika vu Čakovec.

Izdatelystvo: Knjižara Fischela Filipa vu Čakovcu. Sim se naj pošiljajo predplate i oglasi.

MEDJIMURJE

NOVINE ZA PUK.

IZLAZI SVAKU NEDELJU.

Cena je:

Na celo leto . . . . . 4 frt
Na pol leta . . . . . 2 „
Na četvrt leta . . . . . 1 „

Oglasi se poleg pogodbe 1 fal računaju. Iz vun toga se mora platiti za svaki oglas, kulikoput izlazi, 30 kr. vladni strošek.

Navuk od pravic Magjarske države

Vu odvisnoj samovlastnoj državi su zakoni obvezno odredjeni posli, s kojimi glavar i narod razdeljuju med se zvršavanje, da se anda vidi, kakva prava i dužnosti pripadaju glavaru i narodu naposeb Ovakov zakon i obvezanje bilo je med narodom magjarskim i med glavarstvom iz obitelji Arpadove izhodeča Etelközska krvna pogodbena sveza, vu kojoj su temeljni početki našega državnoga upravljanja položeni bili. Vu tom je bilo doduše izrečeno glavarsko obiteljsko pravo, da si narod more iz njega izbirati vladara; kak si s druge strane narod obsigural pravo, da bude delnik vu donašanju zakona i vu državnom vladanju k ovim temeljnim početkom dohadjalo bi črez vremena vnogo znamenitih zakonov. Rečeno temeljno zakonito upravljenje, skupno odlučuje, kak se ima zvršavanje najvišše oblasti razdeliti med narodom i med glavarom, koji način zvršavanja višje oblasti, zovemo pravice Magjarske države.

III. Magjarska dr ava.

Magjarska država zoveju se sve zemlje, koje su skupa združene pod korunom Sv. Štefana, te stojiju pod oblastjum magjarskog kralja. Ova iz dvijuh delov zestojeća država i to iz same matične države i iz pridruženih joj zemelj.

a) Maticu državnu zaokuplja sama Magjarska i Erdeljska, a nadaljedeli zemlje hrvatske vojne krajine, najpotlje je pak kakti naposeb pridruženo zemljište varoša Fiume i okolice mu. Sve ove stojiju pod jednimi zakoni i uredjenju, ter skupa činiju jednu celovito magjarsko kraljestvo.

b) Pod imenovanjem pridruženih zemalj razmeju se hrvatsko slavonsko dalmatinsko kraljestvo, koje iz Hrvatske Slavonije i slavonske vojne krajine zestoji.

Iz pridruženja ovih zemalj k materi zemlji naravski i zakonito izhadja da je s korunom Sv. Štefana okorunjeni kralj magjarski, podjedno i hrvatsko slavonski kralj, nadalje združene zemlje pošiljaju odredjeni broj orsačkih obligatov na magjarsko orsačko skupno sprav išče. Vu poljodelskom obrtnotrgovinskom poslu, ravno tak i vu financijalnom i vojnom poslu su ovi isti zajedinsko valjani i za Hrvatsku i Slavoniju, ter se upravljanje magjarske oblasti vu rečenih poslih preteče i na Horvatsku i Slavoniju. Medtimtoga Hrvatska Slavonija ima svoje stanovito posebno zakonsko prav zakonom obsigurano upravljanje. Nutarnje posle zemlje, kakti: vero izpove školstvo i pravosudnost zvršava i uredjuje s donešenimi zakoni pridružena država Hrvatska preko svojih vlastitih obligatov.

Zemlje magjarske korune kakti nasledne pripadne države njegvoga veličanstva kralja magjarskoga pripadaju svigdar jednomu te istomu vladaru i te države ili zemlje se nemoreju deliti niti jedna od druge lučiti, ar zakoni nasi veliju, da je Magjarska slobodna neodvisna, ter neje niti jednomu drugomu orsagu podvržena država, koja ima svoje lastovito državno uredjenje, ter se zbog toga ima poleg svojih lastovitih zakonah i navadah upravljati, ne pak poleg načina drugih privrženih orsagov.

b) Magjarska ima svoje lastovito orsačko sprav išče, koje s okorunjenim kraljem skupa zakone donaša.

c) Magjarska ima još svoje lastovito narodno samoupravljanje i neodvisni odgovorni magjarski ministerium.

Cimer magjarske kraljevine je podužini na dvoje razdeljeni črljeni paizs, kojemu se na desnoj polovici (gledatelju na levo) vidiju četiri vodoravnog položaja srebrno bele svečice na drugoj pak polovici stoji dvostruki križ, koji se podiže iz zlatne korune.

Cimer ov obkoljen je spodobom menšega cimera od podvrženih zemalj i od negdašnjih magjarskih pokrajnih (Srbije, Bulgarije Galicije i Lodomerije, Moldavije i Vlaške).

Tri glavne farbe, koje se na cimeru nahadjaju su črljena, zelena i bela, predstavljaju magjarske farbe zastavu.

Cimer ov i zastava rabiju se na prostoru magjarske zemlje, kakti zakonito orsačko znamenje. Medtem vu krugu skupne cesarske vojske i kraljevske obitelji su cimeri i farbe (črno žute i dvoglavi orlin) zakonito pridržane. Na hižu magjarskoga zakonodavstva, gde su i orsački obligati podvrženih zemljih nazoči, poleg magjarske natekne se i (črljena bela, modra) hrvatska zastava.

Vu političkom poslu razdeljena je magjarska na oblasti. Ove su dvojevrstne kakti varmegjinska i varaška oblast.

Varmegjinske oblasti ima na prostoru magjarske kraljevine za vezda 64, varaške oblasti pa 26, anda svega skupa 90 zakonodavnih oblastih. (Varoške zakonodavne oblasti su po imence: Arad, Baja, Budapešt, Debrecen Gjur, Hódmezövásárhely, Kaša, Kecskemét, Kolosvar, Komarom, Marosvásarhely Nagyvárad ili Veliki-Varadin. Pančova, Pečuh, Požun, Šelmecz i Belabánia, Šopron, Sobotica (vu Bačkoj) Sathmar Németh, Segedin, Stolni Fehérvar, Temešvar, Novisad, Versec, Zombor, Fiuma.

Svi stanovniki magjarske kraljevine skupa činiju magjarski narod, gde se nerazumevaju samo oni, kojim je materinski jezik magjarski nego svaki podanik purgar domovine, akoprem je vnogim materinski jezik drugač nemški, slovački ruthenski, serbski ali rumunjski. Srustanovljenim uredjenjem obsigurane pravice i dužnosti jednako pripadaju domorodce te niti jeden nevživa vekše pravice, niti je dužen podnašati vekše terhe od drugoga, zbog toga, ar k drugoj kojoj narodnosti pripada, ali ako z ovim ili z onim jezikom govori, ravno kak svojim materinskim jezikom.

Medtem je nemoguče, da bi vsaki jezik koji je vu modi vu zemlji jednako se mogel rabiti vu donašanju zakonov vu upravljanju i vu sudstvu, ar hitrina dobra i postupanja i samih stanovnikov potrebuju, da bude jeden jezik, koji se vu državi vu službenih poslih osebujno hasnuje i rabi. Zato zakon naredjuje, da je:

a) službeni jezik vu državi magjarski anda z ovim jezikom dogovarja i redi orsačko spravišče (ali hrvatskim obligatom dopuščeno je s hrvatskim jezikom se služiti), ovoga hasnuje i vlada, vu ovom jeziku stvarjaju se i zakoni, ali se i na druge jezike, koji su vu državi vu navadi, prevodiju i vun zdavaju, nadalje je i pri sudbeni posli službeni magjarski jezik.

b) Zakonodavne oblasti takajše su dužne vu državnim jeziku voditi zapisnike, ali poleg njih dopuščeno je, da moreju i vu drugom kojem jeziku ove voditi, koji jezik je vu istom kraju vu navadi kak i vu zakonodavnoga tela skupščinah moreju kotrigi zakonodavnoga tela pri razlaganju vu vlastitim materinskim jeziku govoriti.

c) Občinam se dopuša, da si povolji moreju izebrati jezik za zestavljanje zapisnika i uredovanje.

d) Vsaki domorodec more svojim materinskim jezikom pisati k lastovitoj občini cirkvenoj oblasti k zakonodavnoj oblasti, te i k državnoj upravi odredjeni podnesek, prošnju i molbu.

e) Cirkvene oblasti same si odredjuju jezik, kojim se vodiju matice, zapisniki, uredovni podneski i koji je navučni jezik vu njihovih školah. Ali su dužne k državnoj vladi podnešene zapisnike vu magjarskom potvrdjenom prevodu takajše podnesti.

f) Na sveučilišćih je navučni jezik magjarski, od Konfessija društvah i pojedinih podignjenem i održavanim školam slobodno je po volji navučni jezik izebrati, pa ako ov neje magjarski onda se vu svih takvih školah ipak mora barem samo vučiti magjarski jezik, kakti obvezani školski predmet; ar potreba državnih podanikov iziskuje, da se vsakomu prilika poda, da si more priskrbeti znanje državnoga službenoga jezika i da si s tim obsigura napredek i zadovoljnost vu kakvomgod stališu.

Pri popunjivanju službah, služi za merenje jedino personalna sposobnost, ter

kakvoj god bi narodnosti spadal koj državni purgar, to se nevzima za kakvu sprečku, da se nebi mogel na kakov god službeni stališ postaviti pak makar i na najvišeše službeno mesto podići. Samo si mora priskrbeti potrebnu pripravu za takvu službu, ter da se svojimi sposobnostmi i zaslugami izkaže.

(Drugiput dalje.)

Kaj je novoga doma?

— **Vadlanje pri sudu.** Feiglstock Ignac vadlal se je s Bödey Imbrom za 150 frti, da tko bude ablegat vu Rumi. Feiglstock je izgubil vadlju ali nije hotel platiti. Bödey ga je zato vu Szombathelyu zatužil, ali mu tužbu nisu gori zeli, jer je vadlja igra, koja samo od sreče zavisi. Bödey je apeliral k kralj. tabli i tam je dobil pravdu. Kralj. tabla odsudila je, da Feiglstock mora 150 frti kakti glavnicu, i k tomu od 24-ga junius 1884 6% (procentov) interesa i 9 ftt 75 kr. sudbene stroške za 8 dni izplatiti, drugač ekzekuciju dobi, i veli da je vadlja jako navadna vu životu i zato se more i pred sud donesti. Onda je opet Feiglstock apeliral do kr. kurije, koja je pod 8076. brojem tablinoga suda uništila i Bödey-a odpravila veleć: da vadlanje nije prepovedano, nego je dopuščeno, ali sud zato nikaj posla s tim nema.

— **Pranje nogah** pri kraljskem dvoru. Kak vu starinskom vremenu, tak i sada na velikim četrtku je dvanajst starcem naš kralj Nj. Veličanstvo opral noge, pri kojoj ceremoniji je kraljevska obitelj, kak i takajše mnogo drugih bilo.

— **Ove dane** je vumrl Uthitz Emil baron, koj je vu godini 1848 vojuval za našu slobodu. On je bil jeden iz med onih, koji su najbolje hrvali proti neprijatelju. Vu bitki pri Branjisko je takajše tam bil, gde je mužikaše s trobentami od regementa vu šumi ostavil, gde su oni igrali, na to je neprijatelj mislil, da su magjari njemu za hrbtu. Na ovo trombetanje se je vojska neprijatelja tak zmešala, da su ju naši regiménti s lehkočum pretirali i tak je on bitku dobil.

— **Kak se koleju židovi.** Jako se je žalostil jen detič, po imenu Jeiteles Vilmoš na tem, da mu je Lessauer Henrik jen štacunar, pri plačanju dela jen forint odtrgel. Detič nije štel odtrgnjenu plaču vzeti, nato Lissaur srdito dene peneze vu žep i hiti vun detiča. Na to se je Jeiteles Vilmoš zaklel, da štacunara zakole. Zbog toga se je ove dane na put spravil s jednom britvom. To mu žena opazi, beži za njim i vzeme mu vkraj britvu. Jeiteles ide zato dale, kupi pri jednim štacunaru špičastoga noža, odide v krčmu, gde se je čvrsto napil. Po tem se postavi k Lissauerovomu štacunu, da počeka njega. Na jenput dojde vun Lissauer, Jeiteles prosi svoje peneze od njega, ali kad mu je ni dal, spukne si noža iz žepa i vudri na njega. Za kratko vreme se je Lissauer zrušil. Jeitelesa su vlovili i dali su ga prek sudu. To se je pripetilo vu Budapešti.

— **Strašno samoubojstvo.** Szabó Istvan stanovnik iz Melykuta se je pogovoril s plebanusom tak, da ga je plebanuš na zadnje plusnul, ali niti on nije bil len, plusne i on plebanuša nazad. Za to su ga za nekoje dane zaprli. Kad je opet vun došel, svakomu se je tužil, da su ga i pri slušavanju grdo spluskali. Od ovoga vremena je navek zmešan bil, mnogi krat se je štel spovedati, ali svečeniki iz Mélykuta su ga ne šteli osloboditi od grehov. Odišel je dakle vu Kaloču, gde se je spovedal. Ali niti to ga nije pomirilo. Ovoga meseca 16-ga si je poslal ženu dimo, dok je on vuni delal na gmajni, jer tam su imeli gospodarsko stanje i marhu, žena otide. Kad nazad dojde, opazila je na jenput, da se je tu nekakva nesreča zgodila. Dok je ona daleko bila, muž je zakuril peč, zapre si maloga sineka na dvor, a on sam pak se hiti vu goreću peč. Iz van sebe, kriči žena, da kakva nesreča ju je stigla. Iz Melykuta pišeju, da je taj nesretni muž komaj 26 let star i dva male dečece je ostavil svo'oj siromasnoj ženi.

Kaj je novoga vu velikim svetu?

— **Veliki blagoslov.** Šest malih vu jednoj godini, to je zaistino redko. Vu nemškom varašu je jedna tešakinja trojice imala prije deset mesecov. A vezda opet vu aprilu 18-ga je rodila dve pucice i jednoga dečaka. Roditelji i deca se čisto dobro čutiju.

— **Potop vu Ameriki.** Montreal varoš vu Canadi pod vodom stoji. Hitra voda: Lórincz, se je zlejala tak, da je otok Montreal, s njim skupa i onaj veliki varaš s vodom pokrila. Ta nesreča je čisto vu miru v noči našla stanovnike toga nesretnoga varaša. Više stanovnikov se je takajše i potopilo. Kvara činiju do 6 milijunov dollarov (jen dollar je 2 frt.) Broj stanovnikov je vu godini 1872 bil 118,000 a od onoga vremena se je taj dosta veliki broj povekšal.

— **Ženitba kinezkoga cara.** Mladi kinezki car bude stupil vu 16. leto, postane punoleten, a to je vu nebeskom kraljestvu-kak Kinezi zoveju-osobito pak za vladajuču mandšu obitelj, jako znamenito, jer se bude nebeski sin ženil, a prvu ženu si mora iz med svih sol dačkih kčerih, koje su 12—18 let stare, izebrati. Devojke su već na putu od svih stranih cesarstva vu glavni varaš, da se pri ravnatelju palače prijaviju, koj mora najvredneju pucu izebrati. Ako premislimo, kak dugoga puta mora nekoja puca zvršiti, kakvoga stana dobi vu kakvoj gut krčmi putem, miluvati je moči sirote. Istina, da se s tim batriveju, da bar vidiju glavnoga varaša, svetlu carsku palaču, a nekoja se more i nadjati, da bi bila cesarica najvekšeg cesarstva na svetu. Ali tomu bude na skorom kraj, jer si je vladajuča cesarica već izebrala za snehu jednoga tatarskoga hercega kčer, koja vu palači stanuje. Puce budu posle prijavljenja odpuščene dimo, koje se budu onda s tim batrivele da već smeju zamuš iti, kaj nisu mogle napraviti, dok se vu palači neprijaviju.

— **Bune vu Ruskoj.** Ruske novine pišeju, da su vu okolici Pevin agrarske bune bile. Oboruženi muži navalili su na gospodske šume, i govoreć, da je to sve njivo, posekli su do 20,000 drevi i dimo odpeljali. Tam su i soldati došli i su je počeli iztraživati. Do vezda su 600 mužov vlovili. Bojiju se, da se budu bune opetovale.

— **Krumpirov jubileum.** Prav vezda je preišlo sto let, kak je Parmantier krumpira vu Europu donesel i razplodil. Vu njegvom rodnom varašu Montbdidievu vu Francuzkoj, odlučili su njegvoga spomenjka svetkovati. Napravili budu izložbu, nakojoj bude svake fele krumpir, i sve k razplodjenju krumpira spadajuče oružje. Francuzke novine pišeju, da vu Perela Chaise na Parmantie rov grob, svako leto friškoga krumpira sadiju. Parmantier je leta 1813. vu starosti 76. leta vu Parizu vumrl.

— **Zločin proti svetomu grobu.** Vu Madridu (Španjolska) vu cirkvi sv. Lajoša pripetil se je veliki zločin. Na veliki petek na večer ob 11 vuri zaklenuli su vrata vu cirkvi sv. Lajoša. Dva fratri su ostali vu cirkvi, da čuvaju sv. šakramenta. Jeden opazil je, da izmed vnogo svečah jedna čudno gori. Ide tam, da ju puhne; ali najedenput je jako počilo. Vu sveči bil je puškin prah. Jeden del svetoga groba je raztrgal a sveče su sve pogasnule. Na oltaru je i nekoje kipe razneslo. Fratri su jako ranjeni, a za prvešega veliju, da bude oslepel. Krivec je nepoznati, akoprem su vidli onoga, koj je tu debelu sveču donesel. Veliju da su toga zločina na kradju šteli hasnuvati. Buduć je hitec čisto vu dolnjem delu sveče bil, zato je stopram onda počilo, kad je pobožnost prošla. Vu isto ovo vreme hotel je jeden tolvaj vu cirkvi sv. Jožefa svečnjaka vkrasti, i kad ga sakristijan štel zadržati vpičil ga je lopov s nožom.

— **Kradja na morju.** Vu konštantinapoljskom morju bila je jedna mala gréka ladjica, koje kapitan i gazda nakanili su po Dunavu gori iti, da tam nekakovu krmu gori nakladneju. Vu noči došlo je 12 ljudi vu jednoj barki proti toj ladji. Fletno su poskakali na ladju i pograbili stražara. Jednoga matroza, koj je na viku gori došel na krov, su svezali, a kapitana koj je takaj gori došel, su s jatagani zaklali, onda su tolvaji stražara tak dugo mučili, dok nije povedal, gde ima kapitan peneze. 19,000 frankov i nešteroga turskoga funta su vkrali i na barki pobegli. Žandari su pričeli iztraživati i dva tolvaje su već vlovili.

— **Smrt bogatoga kočiša.** Lapoire Ferenc bil je već trideset let kočiš pri familiji Selleric vu Parizu. Ove dneve našli su ga polek konjskih jaslih vu štali obešenoga. Znamenito je to, da su našli pri njem bogatstva vu vrednosti 40,000 frankov. Bogatstvo su spravili pri sudu i čekaju naslednike.

ZABAVA.

Udes muža je žena.

(Pripovest.)

Ti misliš, da ima na svetu muže, kojega ja nebi mogla za se predobiti? zapita svoju prijateljicu lepa Ilka. Tu je iznimka draga moja, s ljubavju, da rečem s prijateljstvom Fáy Ernesta nije se predstavljačica nigdar pohvaliti mogla.

Čudo veliko! hočeš toga hladno krvnjaka pod mojimi nogami videti?

To je nemoguče!

Da ja nepredobim stvorenje, koja se zove muž? Tu ti je moja ruka!

Osiguravam te, da z toga nikaj nebude. Denes dva tjedna videla ga budeš pred mojimi nogami.

Lukava Konstanca dvojbeno je na to s glavom zmahala.

Vkanjuješ se, ako veruješ, da je i Fáy Ernest takov svakdašnji človek, koj nasiadu nahadja samo vu zabavah, on— kak ja znam, samo za svoju lepu tovarošicu živi.

Ah, kaj je i oženjen? to je još više vredno! Oženjen človek, koj vu devetnajstom stoletju samo za svoju suprugu živi! Toga još nisem doživela. Baš zato mu postavim mreže; bar budem mogla reči, da je jedini človek bil na svetu, koj je svojoj ženi veren bil, a i ov je zbog mene neveren postal. To mi se izvanredno dopada.

Ti se preveč zaufaš vu svoju lepotu! I vu svoje kicuško ponašanje, doda Jelica.

Lepota prez kicuškoga ponašanja nije puno vredna, reče Ilka, i s tim stane pred zrcalo, ter se začme štimati i nadimavati lepim svojim uzrastom. Kaj god sem ja do vezda nadvladati štela, to je sve pred mojimi nogami tu doli plazilo.

Pak samo ov jeden bi iznimku činil? To je baš smešna stvar! Muškarci svi su jednaki, slaba i nemočna babka v ženskoj ruki, jeden tak, kak drugi!

Budemo videli, reče Konstanca, na kojoj se je vidlo da dobro pozna Fáy Ernesta.

Za par dnevov potlam toga razgovora, dala je Ilka večernju zabavu i zaprosila je barona X pozvanoga jednog prijatelja, da bi njoj predstavil Fáy Ernesta, koga je posebnom pozivnicom pozvala.

Samo mi naj jedenput praga prekorači; nadvladan bude za sigurno, mislila je vu sebi lepa gospa, kada su se već gosti skupljavali.

Ali, jeli bude došel?

Jeden trak ufanja imala je još vu tom, buduć još baruna X nije bilo. Brzčas bude s njim došel, reče vu sebi baron mi je obečal, da ga makar i silnim načinom dopelal bude.

Dalje premišljavati već nije bilo časa. Baron je došel i to s jednim ozbiljnim, hladnokrvnim človekom. Ilka radovala se je preboredno. Vlovljen je, mislila je vu sebi, kad pak je baron mladoga toga človeka pred nju dopelal, lice joj se je premenilo, nekakvu žalost kazati je začelo.

Tu je severni ledeni medved, kojega ste želeli poznati, s kojim budete dosta neprilike imali, ar je neizmerno dosadljivi zabavlatelj, reče baron smešeči se.

Fáy naklonil se je pred Ilkom hladnim držanjem i s njom izrukoval se je isto tak nečutljivo.

Posvud vidla su se vesela i vedra lica, samo Ilka postala je žalostna; sve se je vu njoj na jedenkrat premenilo.

To neočekivano pojavljenje sve je prisutne goste neobično osupnulo.

Ona, koja je naveke samo smešila se, koja se je naveke kak jedna pobedonosna kraljica širila, postala je denes mirna, tiha i žalostna ter zamišljena. Barun opomenul je Fáy Ernesta na ovo pojavljenje. Ilka je baš na nje dve svoje žalostne oči vuprla.

Idi, popitaj ju za zrok njene zamišljenosti, mi smo ju već svi pitali, ali zabadava.

Ernest bil je prisiljen na baronov nagovor pristati. Ilka tužila mu se je sa zimicom, trapavicom i prosila ga, da ju na vrt sprevodi. Ernest prušil joj je ruku.

Na vrtu puhal je tihi vetrič i reznašal med drevjem vugodnu duhu vnogobrojnoga cvetja. Svetleći mesec rezprostiral je bledu svoju svetlost po celom obzorju. Koracali su jeden kraj drugoga prez reči.

Ernest čutil se je čisto obvezan vu nenavadnom svojem položaju. Pak kak i nebi? Predstavljačicu pelja pod ruku, prvič vu življenju! On, koj je s pozorišča dobro poznal kicošku familiju predstavljačku, vezda se nahadja vu neposrednoj blizini jedne primadonne. Njegova hladnokrvnost i sebičnost suprotivila se je s lehkoumnom i reztrešenom naturom predstavljačov. Žene niti jedne nije za poštenja vrednu smatral, kak takove, koje su stvorene samo za kicuško življenje.

S ovakovimi mišljenji vodil je pod ruku Ilku, koja je s prignjenom glavom polek njega dalje koracala. Za kratko kak da nebi dalje iti mogla, spusti se na jednu klup. Fay ostal je pred njom stoječ.

Mesec razsvetlal je lice lepe predstavljačice. Oči pune su joj bile suzah.

Fáy komaj je veroval svojim očim. Jedna predstavljačica, koja čutiti zna! —

Kaj vas bantuje? zapital ju Fáy.

Ilka začme se plakati. Ah! vi neznate, reče da je to pitanje, koje odlučuje nad blaženstvom mojega življenja. Znate da ima bolih, koje nikakovo požalovanje zvračiti nemore, ove su najgorše na svetu, a i moja bol med ove spada. Ernest počel je Ilku sažaluvati. Jedna predstavljačica, koja zna trpetil Toga nigdar videl nije.

Vkanjujete se gospoja, ako verujete da človek more imati bolih, koje izlejane vu stanovito srce, nebi se zvračiti mogle Govorite, a ja vam obečajem, da budem poverovanje vaše poštuval, ako me za vrednoga zato najdete-reče Ernest, prijemši lepoticu za ruku.

Ilkina ruka je drhtala, i prije nego bi bil Ernest svoju nazad potegnul, obsipala ju je Ilka s kuci i suzami. Ernest komaj je veroval tomu pripečenju nije znal, jeli je buden, ili samo senja? Ilka morti nije omedlela!

(Drugi put dalje.)

Gospodarstvo.

Čisti zrak i mleko. Da čisti dober zrak kakvu jakost ima vu dojbi, dokaže nam sledece. Vu Frankfurtu je vu jednoj štali 88 krav bilo, koje su jako dobro hranili, nego dale su i zato mleko. Vu godini 1877 je svaka krava 3700 litrov mleka dala, vu 1878 takajše 3700 litrov 1879-ga leta je svaka dala 3716 litror mleka. Od 1880-ga leta, kak su nekakvu mašinu znašli, s kojom navek čistoga zraka dotiraju i držiju vu štali, svaka krava več doji kak predi. To nam broji najbolje pokažuju. 1880-ga leta je svaka krava 4050, vu 1881-ga leta 4152, vu vu 1882-ga letá 4354 litrov mleka dala. To znajuć, dakle i mi moramo to vöiniti ako hočemo, da nam krave dobro budu dojile; tojest luftajmo štalu!

Neplodno drevo. Jen vrtlar piše sledeče: imal sem morti do 1000 sadovnih drevah, Izmed kojimi su sve sada donesle. Jedna jabuka, koja je već skoro trideset let stara bila, jenajenput prestala plodit. Popravlal sam na njoj svakofele, ali zabadav. Jedno ili dva letah je donesla sada, ali potle opet ne. Onda sem se zmislil na korenje, morti su one vu takvom stališu i vu takovi zemlji, gde se one hraniti nemcreju. Z toga sem dal okolo dreva tak daleko široke jarke napraviti, kak sem si mislil, da kak daleko korenje leži vu zemli i vu ove jame tojest jarke sem falate mesa poginjenoga konja zakopal. Več dojdućo leto mi je tuliko sada donesla jabuka, da ga je komaj nosila. To nam dokaže da kakvu korist moremo vzeti i od verknjenih stvarih.

Ako vime otečeju, dobro je činiti sledeče: Vzemi jeden falat špeha drži ga na plamnu i iz njega tekuću mašču primi vu jeden lonec i s njum namaži kravine vime večput po danu. Drugo vračtvo kojemu još lakše dojdeš, je sledeče: Vzemi žuto zemlju, zmešaj ju s vodom i s tem maži joj odtečeno vime več krat vu jednom danu. Ali se dogodi, da otok z nutra se siri, onda mazati ne hasni ćuda ni nikakvo vunjsko vračtvo, k takvoj dobi nej damo kamilla olje, svake dve vure više žlic takvoga olja. Ako pak niti ovo nebi hasnilo, onda samo naj zovemo kurśmlda.

Cena žitka: Pšenica 8·20 – 8·60
Hrš 6.50—7.25— Kuruza 6·25—6·30
Ječmen 6.——7.— — Zob 6.75 – 7.20

— Lotterija. Budapešt 25. Aprilius 1886.

86. 75. 68. 5. 22.

Szerkesztő: **MARGITAI JÓZSEF** urednik.

HIRDETÈSEK:

280. tk. 86.

Arverèsi hirdetmény.

A Zalamegye összesitett árvatára végrehajtatónak JURMAN IMRE sztrahoineczi lakós végrehajtást szenvedett elleni végrehajtási ügyében s a kérelem következtében a végrehajtási árverés 54 frt 29 kr. tőke követelés és ennek 1881. évi julius hó 1-sö naptól járó 7% kamatai 5 frt 70 kr. perbeli megállapitott, valamint jelenlegi 9 frt 35 kr. és a még felmerülendő költségeknek kielégitése végett az 1881. LX. t. cz. 144. § alapján és a 146. § értelmében nagykanizsai kir. törvényszék és a csáktornyai kir. járásbiróság területén levő sztrahoineczi 191, sz. tjkvben A † 164. hrsza. felvett ingatlanra 56 frtban a közösség megszüntetése czéljából a sztrahoineczi 223. sz. tjkvben A † A 57. hrsz a, ingatlanból JURMAN IMRÉT illető részre 459 frtban ezennel megállapitott kikiáltási árban elrendeltetik.

Az árverés megtartására határidőül

1886. évi május hó 19-ik napján d. e. 10 órakor

a helyszinén tüzetik ki,

Arverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10 százalékát vagyis 5 frt 60 kr. és 45 frt 90 krt készpénzben vagy az 1881. LX. t. cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számitott és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt m. kir. igazságügyminiszteri rendelet 8. §-aban kijelölt óvadékképes papirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. cz. 170 §-a értelmében a bánatpénznek b bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállitott szabályszerü elismervényt átszolgáltatni.

Vevő köteles a vételárt 3 egyenlő részletben és pedig az elsőt az árverés napjától számitandó 8 nap alatt, a másodikat ugyanazon naptól számitandó 30 nap alatt a harmadikat ugyanazon naptól számitandó 60 nap alatt, minden egyes vételári részlet után az árverés napjától számitandó 6 százalékos kamatokkal együtt az 1881. évi december hó 6-án 39415|J. M. szám alatt kelt rendeletben előirt módon a csáktornyai kir. adóhivatalnál mint birói letéti pénztérnál lefizetni.

A bánatpénz az utolsó részletbe fog beszámittatni.

Kelt Csáktornyán a kir. jbiróság mint tkvi hatóságnál 1886. február 6-án.

1218. tk. 1886.

Arverési hirdetm. kivonat.

A csáktornyai kir. jbiróság mint telekkönyi hatóság részéről közhirré tétetik, miként STEFAN IGNACZ végrehajtatónak néhai STEFAN FERENC örökösei végrehajtást szenvedő elleni 500 frt tőke s járulékai iránti végrehajtási ügyében a nagy-kanizsai kir. törvényszék területéhez tartozó csáktornyai kir. járásbiróság területén lévő IV. hegykerületi 488. sz. tjkvben A † 426 b hrsz. alatt STEFAN FERENCZ és neje tulajdonául felvett 126 frtra becsült, a IV. hegykerületi 229. sztjkvben A † 424. hrszám alatti ház és belsőségből álló ugvanazok tulajdonául felvett 320 frtra becsült s igy összesen 446 frtra becsült ingatlanok s tartozékai

folyó évi május hó 24-ik napján d. e. 10 órakor

a IV-ik hegykerületi azon községi biró házánál hol az előbbi árverés megtartatott, megtartandó nyilvánor árverésen a megállapitandó kikiáltási áron alul is eladatni fognak.

Az árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok kikiáltási árának 10 százalékát vagyis 44 frt 60 krt készpénzben, vagy az 1881 évi LX. t. cz. 42. §-ában etőirt óvadékképes papirban a kiküldött kezéhez letenni, a többi feltételek a bíróságnál megtekinthetők.

Kelt Csáktornyán a kir. járásbiróság, mint telekkönyvi hatóságnál 1886. évi április hó 3-án. 373 1--1.

Anatherinska voda za zube i usta

od

dra. J. G. POPPA,

c. kr. dvorskoga zubara

u Beču, I. Bognergasse broj 2.

Liečničke potvrde:

Prof. Oppolzer, bivši Rector mag. nif. Profes. c. kr. klinike u Beču, kr. saks. dvorski savjetnik, itd. Iztražio sam Vašu Anatherinsku vodu i obnašao ju preporuke vriednom.

Prof. Drasche uporabio je za pokuse pravu Anatherinsku vodu u svojem liečničkom odjelu u c. kr. općoj bolnici, i izjavio, da je svrsi shodne, te da je izvrstna.

Dr. Kainzbauer, carski savjetnik, bivši profesor. Jasam Anatherinsku vodu od Poppa kod velikog broja mojih bolestnikah radih bolestih u ustah i na zubih osobito dobrim uspjehom uporabio, jer sam osvjedočen o kemičoj čistoj sastojini iste.

Takodjer kod kroničkih katarral: djeluje Anatherinska voda od Poppa vrlo hasnovito nakvašenjem bolnih mjestah ustah, grkljana ili vrata.

Prof. Schnitzler upotrebljava Anatherinsku vodu od Poppa kod bolestih ustah, vratah i grkljana kao i desnih najboljim uspjehom.

Ovi radi izvrstnog djelovanja posvuda, takodjer u Njemačkoj, Švajcarskoj, Turskoj, Englezkoj i Americi itd. dobro priznani ljekovi za zube od dra. Poppa, mogu se nepokvareni i u friškoj kakvoći DOBITI: Vu Čakovcu vu Gönez Lajoševoj apoteki, pri Strahiji, Mayrsecak L. i Heinrich M. Vu Priloku vu Siposevoj apoteki. Vu Letenji vu Kaliwodaevoj apoteki. Vu M. Szoboti vu Bölcsevoj apoteki. Vu Lendavi vu Kissevoj apoteki. Vu V. Kaniži vu Mandekovoj, Pragerovoj i Bellusevoj apoteki. Vu Varaždinu vu Kussiovoj, Riedelovoj i Kräuterluhevoj apoteki. Vu Ludbregu vu Kohnevoj apoteki. Vu Koprivnici vu Werlievoj apoteki.

Egy nagy

kukoricza góré

azonnal eladó.

Bővebbet a kiadóhivatal·

Jeden veliki

KURUŽNJAK

se odmah prodaje.

Više od toga se more zeznati pri izdatelstvi ovih novin.

A »Betegbarát« czimü röpirathan számos házi-szer van ismertetve, melyek **sok éven keresztül** megbizhatóknak bizonyultak s ez okból a legmelegebb ajánlatra méltók. Minden betegnek ismerni kellene e röpiratot. Különösen pedig azokat, a kik **készenyében** vagy **csuzban, tüdősorvadásban, ideggyengeségben, sápkórban** stb. szenvednek, arra figyelmeztetjük, hogy az egyszerü háziszerek által nagyon gyakran még az ugynevezett gyógyithatlan betegségek is megszüntek. A ki a »Betegbarátot« olvasni kivánja, az irjon egy levelezőlapot Richter kiadó-intézetének Lipcsébe, mire a röpirat megküldetik. A megrendelőnek ez költségébe nem kerül.

SZÖVÉTEK.

Csakis tartós gyapjuszövetből egy középtermetü férfi részére

Egy öltözetre 3·10 méter (jó gyapjuszövetből 4 frt 96 kr. (jobb gyapjuszövetből 8 „ „ „ (finom gyapjuszövetből 10 „ „ „ (legfin. gyapjuszövetből 12 frt 40 kr

UTAZÓ-PLAIDEK drbja 4, 5, 8, egész 12 frtig. Legfin. öltözékeket, nadrág, felsőkabát és eső köpenyszövetek tiffel, Loden, commis Kammger, Cheviot, Tricot női kendőket: tekeszatal posztókat perwien t: doszinkot ajánl

Alapittatott **STIKAROFSKI J.** ... 1866 ...

gyári raktára Brünnben.

MINTÁK postbérmentesen küldetnek. Mintalapok a szabómester **uraink** bérmentetlenül küldetnek. 10 frton felüli utánvétel **küldemények** bérmentve. Alandóan több mint 150.000 o. é. frt értékü raktarom van, ennél fogva természetes, hogy nagy világüzletemben sok 1 egész 5 méternyi posztó-végek maradnak, csak hogy ily posztóvégeket kénytelen vagyok jóval a készitési áron alul tovább adni. Minden józanul gendolkodó ember befogja latni, ... hogy e kis posztóvégekből minták nem küldhetők, mivel néhany száz minta rendelésénél e végből mi sem maradna, ennélfogva tehat valósagos szédelgés ha posztókereskedési czégekből mintákat hirdetnek, mert es esetekben a mintak egész darabból és nem végekből valók, ily eljárásnal a szándékösmeretes.

Megnem felelő posztóvégek kicseréltetnek, vagy a pénz visszaküldetik.

LEVELEZESEK, magyar, német, cseh, lengyel olasz és francziа nyelven fogadtatnak el. 203 8...20.

VELIKA ZADNJA SPRODAJA.

Leopold Stöger priločki trgovec

bude odpustil svojega štacuna, zaradi česa izprodaje svake fele

robe, platnu, rubce, kambrike

i t. d. i to za

vnogo faležu cènu

kak predi i kak bi koj drugi mogel prodati.

Hamburgi kávé stb. árjegyzék-kivonat

ETLINGER & COMP., HAMBURGBAN

ajánlják ösmert ölcsö és valodi áruikat pöstán, portomentesen, utánvét, vagy az összeg előleges beküldése mellett.

☞ Kávé 5 klgr. 10 vámfontos zacskókban. Aro é.-ben

BAHIA, kellemes izü	2, 90	ARANYJÁVA, kiv. finom enyhe	5. 10
RIO, finom erös	3, 30	JAVA, zöld erös delicat	4. 95
SANTOS szapora zöld	3, 70	PORTORICO, zamatos erös	5. 25
CUBA, zöld erös, brillans	4, 10	JAVA, nagyszemü ig. fin. delic	5. 87
MOKKA GYÖNGY afr. valódi tüzes	3 90	GYÖNGYKÁVÉ, legfin. zöld	6, 30
DOMINGO, legfin. enyhe	4, 65	PLANTAGE, zamatos brillans	6, 20
CAMPINAS, igen fin. bőfizető	4, 85	MENADO, kiv. finom nemes	6. 30
CEYLON, kékes zöld, erös.	4, 85	ARAB. MOCCA, kiv. nemes, tüzes	7. 20

Kedvelt kávé keverékek minden árban 2-féle 5 klgr. ként CHINAI TÉA diszes szeneczkében fél klgr. ként o. é. 70. 95. 1. 15. 1, 70, 2. 30. 2. 85. 3. 15 stb. hozzá csomagláshoz alkalmas. 2 klgrnál kevesebb Tea 30 krral drágább (portó)

JAMAIKAI-RUM valódi 4 literes bérmentve	4 20	MATJES HERING bérmentve 5 klgr hordóska	2. 05
CAVIAR I a. bérmentve 2 klgr.	4. 15.	TABLA RIZS 5 „ ként	1. 25
„ keveset szava 4 klgr.	7. 50.	GYÖNGY SAGO bérmentesen	1. 85

318 10...18 Minden közvetlen Hamburgból. teljes árjegyzék ingyen és bérmeutve:

NAGY VÁLASZTÉK MENYASSZONYI ÉKSZEREKBEN

Alapittatott 1873. évben. **HERLINGER M.** Alapittatott 1873. évben.

órás és ékszerész Csáktornyán.

Ajánlja dusan felszerelt raktárát mindennemü órák, arany, ezüstáruk és ékszerekből legfin. kiállitva, a tárgyak mindegyike a cs. k. fémjelző-hivatal által felülvizsgálva és fémjelezve van.

Mindennemü

RÉGI ÓRÁKAT

ugyszintén

arany- és ezüst tárgyakat

javitás végett jót állás mellett, elvállalok.

Régi tárgyak cserébe a legmagasabb árban átvétetnek.

NB: Bátorkodom még jól berendezett **optikai áruraktáromat** is a n. é. közönség szives figyelmébe ajánlani. 209 61—*

Vidéki megrendelések lelkiismeretesen és pontosan eszközöltetnek.

NAGY VÁLASZTÉK SZÜLETÉSNAPI AJÁNDÉKOKBAN

Nyom. Fischel Fülöp laptulajdonosnál Csáktornyán.